

הגל הממוסחר של ה - ANTI AGING סכנה אמיתית לדורות של רפואה המבוססת על עובדות מדעיות

ד"ר דורון גרפינקל

המרכז הגריאטרי המשולב ע"ש שהם, פרדס חנה העמותה לעיכוב תהליכים התלויים בגיל הפקולטה לרפואה ע"ש סאקלר, אוניברסיטת תל אביב

בדורנו, הארכת חיים אינה מלווה לרוב באיכות טובה אלא בתחלואה וסבל בשנים האחרונות לחיים כש 50% מהשנים הנותרות מעל גיל 65 - 74 קשורות במידה זו או אחרת של מוגבלות. הדרך הנכונה להתמודד עם בעיה זו היא לרכז המאמץ לאיתור אמצעים רבים ככל שניתן להאט את תהליכי הזדקנות או דחיית התחלואה הכרונית לגיל מאוחר יותר, כך להאריך תקופת החיים בה הפרט בריא ועצמאי ולקצר סבל ומוגבלות בתקופה האחרונה לחיים. במקביל לשיפור במצב הפרט עד גיל מאוחר יותר, גם השלכות החברתיות כלכליות חיוביות- הקטנת יחס האוכלוסייה הקשישה-מוגבלת-ותלותית לבין שאר החברה. גישה זו עדיפה מבחינת עלות/תועלת רפואית וכלכלית על ההשקעה ב"כיבוי שרפות" יעיל לאחר שסיבוכי המחלות הכרוניות כבר קיימים.

בתחילת המילניום השלישי עדיין אין אפשרות לפרט לקבל מידע מדויק ואמין מאף גורם ממלכתי על: האמצעים הידועים כיעילים לעכב הזדקנות או לדחות מחלה. כיצד להיזהר מליפול קורבן לנוכלים בעלי כושר שיווק המציעים אמצעי "מניעת הזדקנות" שאינם יעילים ו/או מזיקים אשר רובם לא עבר בדיקה לגבי יעילות או סיכון כפי שמקובל בהכנסת תרופה חדשה לשוק. קשה לגורמים ממשלתיים לפקח על כל "סוחר החלומות" והאחריות לבחירת המטפל מוטלת על הפרט. המועצה המדעית של העמותה שלנו ממליצה למבוגרים להשקיע בתכנון בריאותם ולהתייעץ עם רופא המשפחה וגורמי בריאות מוסמכים בנושאים ספציפיים. גורמים ממשלתיים בארה"ב התריעו כי הבעיה המציקה ביותר לגבי ה"אנטי אגינג" ("אנטי") היא המסחריות החד משמעית שלו. להערכתם תכשירי "אנטי" רבים יכולים לגרום נזק גופני וכלכלי בעיקר לקשישים בהם הסיכוי לאינטראקציות תרופות גבוה. תכשירים רבים אינם עומדים במדדים הרשומים על גבי התווית כאשר 10% מעשבי המרפא עלולים להיות מזוהמים במדברים ומתכות כבדות. בנוסף, תקוות שווא לנעורי נצח ע"י רפואה אלטרנטיבית ו"אנטי" מעכבים פניה לקבלת יעוץ וטיפול הולמים. קיימים מאפיינים ברורים למתימרים לתואר "מומחי אנטי" המבדילים אותם מרופא משפחה למרות שגם הראשונים מדברים על בעיית אמת - ההזדקנות, עמה מתמודדת הרפואה הקונבנציונלית תחת השם מניעת מחלות וקידום בריאות": ראשית, מומחה "אנטי" לא מתחשב בעובדות או אתיקה ומטרות העיקרית התעשרות ולכן משתמש בשיטות שיווק אגרסיביות ושקריות לפרסום מרפאות (לעיתונות, טלביזיה, שימוש בשחקנים ומפורסמים); מתיימר להיות מומחה בעיכוב ההזדקנות ולכן לדעתו עדיף על רופא משפחה אך למעשה אין מומחיות מוכרת כזו ע"י אף גורם רפואי/מדעי בעולם. כלומר פרסום שקר גם לגבי תכשיריהם וגם לכישוריהם (חלקם מציג עצמו כ"מומחה" גם בתחומים נוספים ללא מומחיות רשמית בשום תחום רפואי ואיש אינו בודק או מוחה...).; לוקח ושולח לחו"ל בדיקות מעבדה יקרות בשמות אטרקטיביים אך לרוב אין כל משמעות לתוצאות לגבי הבריאות או הטיפול הניתן; משדרים מסר חד משמעי: "בואו אלינו ותהיו צעירים ובריאים יותר!" ללא כל היסוס או ספקות; משלבים תכשירים מקובלים ברפואה עם תכשירים מפוקפקים שלא נבדקו היטב אך בעלי שמות מגרים כמו "עתיק", "סיני", "מחדשון", "מצעירון" וכד'; סוכני "אנטי" נלחמים בביקורת המדעית נגדם בטענה כי מקנאים בהצלחתם כביכול לגרום לאנשים להיות צעירים ונוטעים ספק בשומע נוסח: "הרי ידוע בהיסטוריה כי הרבה המצאות חשובות זכו בהתחלה להתנגדות וראו מה קרה בהמשך"....שוב, שיטות מכירה ושוק שאינן מקובלות ברפואה ובמדע והמבוססות על חולשת כל בן אנוש בכמיהה הלא רציונלית לחיי נצח ובריאות מושלמת עד גיל מופלג.

בסיכום והמלצות ועדת המדע והטכנולוגיה של הכנסת מישיבתה ביום 2/7/02 בנושא "אנטי-אייג'ינג" נקבע כי המונח הוא בעל קונוטציה שלילית ויש לפעול לשנותו. הועדה נדהמה לגלות שהמכונים ל"אנטי" מתקיימים מחוץ לתחום הרפואה המוכרת וכי תחום המקצוע של ה"אנטי" אינו מוכר באף מקום בעולם ע"י ההסתדרות הרפואית כאשר תעודות הסמכה של מומחה כביכול ניתנות ע"י עמותה פרטית עבור תשלום - ללא הכרה של גוף מוסמך אחר. הועדה מחתה בפני משרד הבריאות על חוסר הטיפול בסוגיות הקשורות לאכיפת החוק בתחום דחית הזקנה ותבעה התקנת תקנות שיסדירו רישוי העוסקים בתחום ה"אנטי" כולל הליך אכיפה והעמדה לדין במצב בו מתקיימת עבירה על החוק.